

Landskabelig tolkning af vedtægter for Grundejerforeningen Lindegaarden

Anbefaling for vedligeholdelse af den eksisterende beplantning samt nyplantning med egnspecifikke planter med respekt for deklarationen for Grundejerforeningen Lindegaardens område

Deklarationen udtrykker Lindegaardens udstykningen skal fremstå, så den bedst muligt harmonere med det omgivne landskab uden hegnede grunde. Deklarationen tager udgangspunkt i den tid, hvori den er skrevet og med det kendskab sælger havde til træer og buske. Da deklarationen snart er et halvt hundrede år gammel kan det være gavnligt med en tolkning af deklarationens hensigter samt en uddybelse af hvilke planter den enkelte grundejer med et godt resultat kan anvende. Hertil er medtaget en anvisning til grundens indretning og pleje, så der opnås et højt naturindhold og stor landskabelig værdi. Grunden skal betragtes som en andel af den samlede udstykning. Enkelte solitære træer skal derfor gerne stemme overens med et samlet landskabspræg.

Planteliste over hjemmehørende arter, tilpasset deklarationen og tolkning heraf.

Der er i deklarationen nævnt planter, som er uønskede: Poppel, pil, elm ask og lind. Fælles for disse gælder, at de bliver store og skyggegivende, spreder mange frø eller brede sig ind over naboskel med rodudløbere. Samme forhold må tolkes at gælde for følgende andre træarter: Bøg, hestekastanje, ær/ahorn og hvidel. Plantelisten foreligger som bilag.

Hegn

I deklarationen står at parcellerne ikke må hegnes udover en markering af skel med op til 40 cm høje stolper forsynet med en enkelt glat tråd. En sådan skelmarkering hindrer ikke harer og råvildt i at færdes i området. Det må tolkes som et ønske om at de enkelte grunde ikke står som separate firkanter i landskabet, men til en vis grad danner et fælles landskab. Hvorvidt der må hegnes med levende planter står der ikke noget om. Det fremgår af området at brug af uklippede buske som levende hegn er almindeligt anvendt. Derimod vil klippede hække nemt få samme villaprag som faste hegn. Hvor det er muligt, kan man undlade plantning langs skel af landskabelige hensyn.

Hegn giver læ og afgrænser rum ved hjælp af en stor variation af buske, der samtidig bidrager med en frodighed af blomster og frugter. Hegnet kan plantes i en eller flere rækker, der sikrer læ og tæthed. Levende hegn plejes ved udtynding og let beskæring i vinterhalvåret. Enkelte, udhængende grene kan fjernes i løbet af vækstperioden. Det levende, uklippede hegn bidrager til et rigt fugleliv hele året, idet det byder på redeskjul, læ og fødemuligheder.

Græsplæne eller vilde blomster, men ikke ukrudt

Deklarationen siger, at grundene skal friholdes for frøspredende ukrudt. Ifølge grundejerforeningens vedtægter skal græsset slås mindst to gange årligt, medio juni og primo august.

Hensigten med reglerne er naturligvis, at der ikke spredes uønskede planter til gene for naboer. Af uønskede planter i græs tænkes traditionelt først og fremmest på løvetand/mælkebøtte om foråret og tidsler eller brændenælder om sommeren. Vilde blomster i græs, også kaldet blomstereng, må betragtes som enten græs eller staudebede og skal blot holdes fri for vækster, der med frøspredning og rodskud kan genere naboer. Hvis man ønsker, at dele af grundens græs skal være blomstereng, er det vigtigt at udpine jorden. Det gøres ved at undlade at gødske samt rive græsset sammen efter slåning og holde øje med, hvad der kommer af vilde blomster i græsset. Slå uden om steder med vilde blomster og lad dem afblomstre, før du igen slår græsset, hvor de gror. Hermed opstår der hen over året områder med forskellige øer af blomster som blå ærenpris, hvide margeritter, bellis, blåklækker og mange andre til gavn for bier, sommerfugle, firben m.fl.

Beplantning på grundene

Deklarationen angiver at der udover enkeltstående træer ikke må etableres bevoksninger der er højere end 2,5 meter. Intentionen er klar. Der skal være udsigt over grundene til det smukke bakkede landskab og Sejrsbugten. Der står imidlertid også at der på friarealer kan plantes enkelte trægrupper.

Skyggetræer og lystræer

Det kan ikke anbefales at plante såkaldte skyggetræer i større omfang, da de med deres kompakte kroner nemt kan blive til gene for naboer og forhindre et ønsket udsyn over det smukke landskab. Skyggetræer har en tæt løvsætning, der forhindrer lyset i at trænge igennem træets krone. Her kan nævnes bøg, lind, hestekastanje og til dels ahorn. Blandt nåletræer kan nævnes østrigsk fyr og diverse ædelgranarter.

Lystræer, derimod, har en let løvsætning, der tillader en del lys at passere gennem kronen, således at der kan gro buske og planter under disse træer. Af lystræer kan særligt anbefales birk, eg, alm. røn, navr, tjørn og skovfyr.

Deklarationen forbyder plantning af popler, pil, elm, ask og lind. Udover disse nævnte arter må følgende ligeledes anses for uønskede: Hestekastanje og bøg på grund af deres meget skyggegivning, ær/ahorn på grund af den voldsomme frøsætning og hvidel på grund af dens formering ved rodskud i lighed med poppel. Der er planlagt en del hvidel i området. Det anbefales at afvikle disse til fordel for andre arter der ikke breder sig så uhæmmet.

Anvendelse af selvsåede planter på grunden

En række vilde træer og buske som eg, birk, skovfyr, røn, hassel, hyld, tjørn m.m. sår sig selv på grundene i ly af den eksisterende beplantning. Det giver mulighed for en nem og billig ”nyplantning” på grunden.

- Man kan enten opstamme eller fælde eksisterende træer, så der bliver lys og plads til de selvsåede planter eller man kan flytte dem til et andet sted på grunden. Flyt planten inden den bliver for stor.
- Grav først et hul til planten på det nye voksested, så kan du flytte planten direkte mens den stadig ligger på spaden/skovlen eller du kan forsigtigt grave den fri og løfte den op på et stykke plastik. Planten kan så bæres direkte over i plantehullet og plastikken kan trækkes væk under planten i hullet.
- Er planten der skal flyttes først blevet over 60-70 cm., er det nødvendigt at forberede planten på flytning ved at stikke rødderne over med en spade i en omkreds der er lidt mindre end den man vil grave planten op. Det gøres i marts måned og planten flyttet da i det kommende efterår/vinter.

Beskyttelse af planter mod harer og råvildt

At harer og råvildt kan passere uhindret i området giver gode naturoplevelser på egen grund, men det giver også problemer med at få nye træer og buske i vækst, ligesom det kan være vanskeligt at dyrke roser og holde køkkenhave. Nyplantede træer er udsatte for råbukkens fejning. Det vil sige, at den skraber sin opsats (gevir) mod træet, enten for at få rensset den for overhud eller som en afmærkning af sit territorium. Sidstnævnte er fulgt op af en skraben i jorden. Træerne kan beskyttes mod fejning ved at sætte to kosteskafstykke stokke på kryds ved planten. Både hare og rådyr æder skud på træer og buske. Det kan forhindres ved at påsmøre et afskrækningsmiddel, som kan købes i planteskoler eller hos forhandlere af skovbrugsudstyr.

Beskæring af træer og buske

Ved en tidlig indsats er det muligt at beskære træer og buske, så de bevarer en ønsket størrelse / overholder højdekravet på 2,5 meter samt giver mange blomster og frugter. Reglerne for beskæring kan forenkles, når man ser bort fra visse sarte, dyrkede arter.

- Skær altid ved stammen eller en grenvinkel, så væksten kan fortsætte, ellers kommer der bare en masse nye skud næste år.
- Skær altid grenen af uden for ”grenkraven”, så du ikke sårer stammen eller hovedgrenen.
- Fjern ikke grene, der er tykkere end 1/3 af stammen eller den gren, de skæres af. Afkort den i stedet, så den vokser mindre i de kommende år og derved bliver forholdsmæssigt tyndere til næste beskæring.
- Stands højdevæksten ved at skære lodrette skud væk over en udad voksende sidegren. Fjern krydsende grene, der vil kunne slide barken af hovedgrenene.

Med disse få regler vil såvel træer som buske kræve mindre og mindre pasning fremover, og der spares penge til topkapning eller fældning.

Træfældning

Hvordan finder jeg ud af, hvad der skal fældes?

Find ud af hvilke træer, du ønsker at bevare og udvikle. Hvilke træer skal have lov at udvikle sig til storkronede træer, som giver ikke bare grunden, men området karakter? Skal der med tiden stå nogen flotte egetræer, hvide birketræer eller nogle skovfyr med deres flotte, røde bark og smukke kroner? Hvis det er tilfældet, så læg mærke til, hvor megen plads deres kroner kræver med tiden. Disse træer kan man kalde hovedtræer eller karaktertræer. De nabotræer, hvis kroner slider imod de blivende hovedtræers kroner, skal straks fældes.

Hvor langt skal der være mellem træerne for at de kan kaldes fritstående?

Deklarationen er klar i teksten vedrørende store træer. Det er således afstanden mellem træerne, der afgør, hvorvidt man kan kalde træerne fritstående. Der bør således være mere end en 2/3 træhøjde mellem de enkelte træer med mindre flere stammer vokser fra den samme rod og dermed danner en fælles krone.

Færre træer og flere buske giver mere sol og flere dyr at se på

Man kan også vælge at have færre træer og flere buske mellem træerne. Det giver en tættere bevoksning i bunden og færre træer at fælde. Træernes rodnet kan, som endnu en tommelfingerregel, siges at være lige så udbredt som kronen. Det betyder, at de storkronede træer også står bedre fast i stormvejr. Man kan derfor på sigt indrette en grund, som er mere stabil både med hensyn til stormfare og med hensyn til pasning. Vælg træer, som får den ønskede højde. Og vælg kun store træer, hvor de ikke kommer til at genere dig eller din nabo. Røn og hvidtjørn kan blive smukke, små træer, der ikke tager sollyset fra terrassen.

Husk også at tynde ud i dine buske efter samme principper

Der gælder de samme principper for buske som for træer. Jo mere lys, jo bredere krone og flere blomster og bær.

Vinterhalvåret er tiden til fældning og rydning

Det er nemmest og billigst at fælde i vinterhalvåret. Grunden tåler bedre al den færdsel, det medfører at fælde og bære brænde og grene væk. Det er også hensynsfuldt at få klaret motorsavsarbejdet, før end fuglene begynder at bygge rede, og naboen sidder ude og nyder solen.

Udarbejdet for grundejerforeningen i september 2011 af naturvejleder / skov- og landskabsingeniør Jørgen Stoltz, Silva Danica, Egebjergvej 166, 4500 Nykøbing Sj, silvadanica@msn.com tlf. 5993 0216